

Trần Nhân Tông

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

居 塵 樂 道 賦

(竹 林 安 子 第 一 祖 陳 仁 宗)

Trúc Lâm Yên Tử Đệ nhất tổ Trần Nhân Tông

Trần Nhân Tông

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

Đệ nhất hội

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

居 塵 樂 道 賦

(竹林安子第一祖陳仁宗)

Trúc Lâm Yên Tử Đệ nhất tổ Trần Nhân Tông

第 一 會

Đệ nhất hội

命 懷 城 市

Mình ngồi thành thị

涅 用 山 林

Nét dụng sơn lâm

咏 業 朗 安 閑 體 性

Muôn nghiệp lặng an nhàn thể tính

姘 捫 耒 自 在 身 心

Nửa ngày rồi tự tại thân tâm

貪 愛 源 停 , 庄 群 汝 珠 腰 玉 貴

Tham ái nguồn dừng , chẳng còn nhớ châu yêu ngọc quý

是 非 瞭 朗 , 特 油 牯 燕 說 鶯 吟

Thị phi tiếng lặng , được dầu nghe yến thốt oanh ngâm

制 撻 碧 隱 笛 簫 , 人 間 固 饒 勦 得 意

Chơi nước biếc ẩn non xanh , nhân gian có nhiều người đắc ý

別桃紅 処柳綠 , 天下能某主知音

Biết đào hồng hay liễu lục , thiên hạ năng mỗ chủ tri âm

月白 暈青 , 芄每祖禪河涑炤

Nguyệt bạc vầng xanh , soi mọi chỗ thiền hà lai láng

柳綿花 炤 , 屹群生慧日森林

Liễu mềm hoa tốt , ngất quần sinh tuệ nhật sâm lâm

慮換骨 約飛升 , 丹神買服

Lo hoán cốt ước phi thăng , đan thần mới phục

音長生 衛上界 , 徃兔群耽

Nhắm trường sinh về thượng giới , thuốc thỏ còn đam

冊易烘制 , 腰性曠腰欣珠寶

Sách dễ xem chơi , yêu tính sáng yêu hơn châu báu

經 閒 讀 酉 , 重 皓 耒 重 女 黃 金

Kinh nhàn đọc dẫu , trọng lòng rồi trọng nữa hoàng kim

Trần Nhân Tông

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

Đệ nhị hội

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

居 塵 樂 道 賦

(竹林安子第一祖陳仁宗)

Trúc Lâm Yên Tử Đệ nhất tổ Trần Nhân Tông

第 二 會

Đệ nhị hội

別 丕

Biết vậy !

免 特 皓 耒

Miễn được lòng rồi

庄 群 法 恪

Chẳng còn phép khác

廛 性 曠 性 買 侯 安

Gìn tính sáng tính mới hầu an

裒 念 妄 念 停 庄 錯

Nén niềm vọng niệm dừng chẳng thác

悉 除 人 我 時 齒 相 實 金 剛

Dứt trừ nhân ngã thời ra tướng báu kim cương

停歇貪嗔買老崙牟圓覺

Dừng hết tham sân mới lâu lòng màu viên giác

淨土羅崙瑋瀝渚群疑至典西方

Tịnh độ là lòng trong sạch chớ còn ngờ hỏi đến Tây
phương

彌陀羅性瞋兀罵沛辱尋衛極樂

Di Đà là tính sáng soi mưa phải nhọc tìm về cực lạc

察身心煉性識呵浪蒙果報鋪誇

Xét thân tâm rèn tính thức há rằng mong quả báo phô khoe

倅戒行敵無常儂固詫求名半角

Cầm giới hạnh địch vô thường nào có sá cầu danh bán
chác

告 蔓 告 迂 業 風 庄 嫌 所 緝 柿

Ăn rau ăn trái nghiệp miệng chẳng hiềm thừa đắng cay

運 紙 運 櫓 身 根 固 礙 之 顛 白

Vận giấy vận sồi thân căn có ngại chi đen bạc

若 』 憂 皮 道 德 姘 間 疵 貴 姘 天 宮

Nhược chĩn vui bề đạo đức nũa gian lều quý nũa thiên
cung

油 能 勉 所 仁 義 巴 片 瓦 腰 欣 樓 閣

Dầu năng miễn thừa nhân nghì ba phiến ngói yêu hơn lầu
gác

Trần Nhân Tông

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

Đệ tam hội

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

居 塵 樂 道 賦

(竹林安子第一祖陳仁宗)

Trúc Lâm Yên Tử Đệ nhất tổ Trần Nhân Tông

第 三 會

Đệ tam hội

裊 麻 谷

Nếu mà cóc

罪 乙 禾 空

Là ắt đã không

法 學 吏 通

Pháp học lại thông

纏 性 曠 罵 落 邪 道

Gìn tính sáng mưa lặc tà đạo

所 命 學 朱 沛 正 宗

Sửa mình học cho phải chính tông

『 李 羅 峭 舍 諳 至 隊 機 馬 祖

Chữn bựt là lòng sá ướm hỏi đòi cơ Mã tổ

忘財對色乙尋朱沛退龐公

Vong tài đổi sắc ắt tìm cho phải thói Bàng công

盡資財性曠庄貪呵為於歲鵝安子

Áng tư tài tính sáng chẳng tham , há vì ở Cánh Điều Yên Tử

盡貪色念停庄轉路之懷庵棧箇東

Răn tham sắc niệm dừng chẳng chuyển , lợ chi ngồi Am Sạn Non Đông

塵俗麻年，福意強腰歇則

Trần tục mà nên , phúc ấy càng yêu hết tác

山林庄谷，禍箕實埤徒功

Sơn lâm chẳng cốc , họa kia thực cả đồ công

願 蒙 親 近 明 師 果 菩 提 蔑 店 麻 征

Nguyễn mong thân cận minh sư , quả Bồ đề một đêm mà
chín

福 及 情 期 知 識 花 優 曇 三 劫 耽 廁

Phúc gặp tình cờ tri thức , hoa Ưu Đàm mấy kiếp đắm bông

Trần Nhân Tông

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

Đệ tứ hội

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

居 塵 樂 道 賦

(竹林安子第一祖陳仁宗)

Trúc Lâm Yên Tử Đệ nhất tổ Trần Nhân Tông

第 四 會

Đệ tứ hội

信 拱

Tin xem

免 谷 蔑 峭

Miễn cóc một lòng

時 未 每 惑

Thời rồi mọi hoặc

轉 三 毒 買 證 三 身

Chuyển tam độc mới chứng tam thân

断 六 根 年 除 六 賊

Đoạn lục căn nên trừ lục tặc

寻 唐 換 骨 』 舍 能 服 藥 煉 丹

Tìm đường hoán cốt , chĩn xá năng phục dược luyện đan

至法真空分之另襟聲執色

Hỏi pháp chân không , hề chi lánh ngại thanh chấp sắc

別真如信般若,渚群寻佛祖西東

Biết chân như , tin bát nhã , chớ còn tìm phật tổ tây đông

證實相年無為,僂辱至經禪南北

Chứng thực tướng nên vô vi , nào nhọc hỏi kinh nam bắc

烘三藏教,乙學隊禪苑清規

Xem Tam Tạng giáo , ắt học đòi thiền uyển thanh quy

噉五分香,庄損典梅檀詹蔔

Đốt ngũ phần hương , chẳng tổn đến chiêm đàn chiêm bặc

積仁義修道德,埃処尼庄釋迦

Tích nhân nghĩ tu đạo đức , ai hay này chẳng Thích Ca

接戒行断慳貪，『實意羅弥勒

Cầm giới hạnh đoạn ghen tham , chìn thực ấy là Di Lặc

Trần Nhân Tông

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

Đệ ngũ hội

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

居 塵 樂 道 賦

(竹林安子第一祖陳仁宗)

Trúc Lâm Yên Tử Đệ nhất tổ Trần Nhân Tông

第 五 會

Đệ ngũ hội

丕 買 処

Vậy mới hay

孛 於 宮 茹

Bụt ở cong nhà

庄 沛 寻 賒

Chẳng phải tìm xa

因 虧 本 年 些 寻 孛

Nhân khuây bản nên ta tìm bọt

典 谷 処 』 孛 羅 些

Đến cốc hay chĩnh bọt là ta

禪 午 水 句 , 聯 釀 工 圭 何 有

Thiền ngộ năm câu , năm nhãng cong quê Hà Hữu

經 烘 巴 遍 ， 懷 宜 買 國 新 羅

Kinh xem ba bận, ngồi ngời mái quốc Tân La

璚 道 義 曠 機 關 ， 它 突 齊 場 經 翻 祖

Trong đạo nghĩa , khoảng cơ quan , đà đụt lặn trường kinh
cửa tổ

另 是 非 稽 声 色 ， 襟 制 排 淡 柳 塘 花

Lánh thị phi , ghê thanh sắc , ngại chơi bời dậm liễu
đường hoa

德 孛 慈 悲 ， 蒙 饒 劫 願 朱 親 近

Đức bụt từ bi , mong nhiều kiếp nguyên cho thân cận

恩 堯 曠 埤 ， 律 全 身 逋 沒 禾 赦

Ân Nghiêu khoáng cả, lợt toàn thân phô việc đã qua

襖 免 經 潭 蔭 過 務 ， 或 針 或 雉

Áo miễn chần đàm âm qua mùa , hoặc châm hoặc xẻ

堆 共 粥 庫 奴 隊 耄 ， 油 白 油 叉

Cơm cùng cháo đói no đòi bữa , dầu bạc dầu thoa

垠 八 識 襄 八 風 ， 強 提 強 倍

Ngăn bát thức nén bát phong , càng đề càng bội

唵 三 玄 簠 三 要 ， 蔑 拈 沒 磨

Lạy tam huyền , nong tam yếu , một cắt một ma

琴 本 少 絃 ， 舍 彈 酉 控 無 生 曲

Cầm vốn thiếu dây , xá đàn dẫu xoang Vô sinh khúc

笛 庄 固 魯 ， 共 泛 制 唱 太 平 歌

Địch chẳng có lỗ , cũng bấm chơi xướng Thái bình ca

楊 檜 尋 梗 ， 群 可 惜 俱 胝 長 老

Lấy cội tìm cành , còn khá tiếc Câu Chi trưởng lão

虧 頭 執 棒 ， 乙 堪 寇 演 若 達 多

Quay đầu chớp bóng , ắt kham cười Diễn Nhã Đạt Đa

律 圈 金 剛 ， 呵 焮 侯 通 年 艷

Lột quển kim cương , há mặt hầu thông nên nóng

訥 蓬 栗 棘 ， 僂 檢 沛 綽 像 庄

Nuốt bông lật cục , nào tay phải xước tượng da .

Trần Nhân Tông

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

Đệ lục hội

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

居 塵 樂 道 賦

(竹林安子第一祖陳仁宗)

Trúc Lâm Yên Tử Đệ nhất tổ Trần Nhân Tông

第 六 會

Đệ lục hội

實 世

Thực thế

唉 舍 無 心

Hãy xá vô tâm

自 然 合 道

Tự nhiên hợp đạo

停 三 業 買 贖 身 心

Dừng tam nghiệp mới lạng tam thân

達 蔑 峭 時 通 祖 教

Đạt một lòng thì thông tổ giáo

認 文 解 , 落 來 年 禪 客 巴 為

Nhận văn nghĩa, lạc lại nên thiền khách bơ vơ

証理知機，勁葛沛訥僧坤窖

Chứng lý tri cơ , cứng cát phải nạp tăng khôn khéo

嘆有漏嘆無漏，保朱処砢律杓菱？

Han hữu lậu han vô lậu , bảo cho hay the lọt duộc thưng

至大乘至小乘，揜倘悉數錢絲櫬

Hỏi Đại thừa hỏi Tiểu thừa , thừa thặng tất sồi tiền tơ gạo

認別漏漏皓本，庄櫟皮時節因緣

Nhận biết lậu lậu lòng vốn , chẳng ngại bề thời tiết nhân duyên

搥朱域域性再，僂固染根塵喧鬧

Dùi cho vặc vặc tính gương , nào có nhuộm căn trần huyên náo

釵渚歇霖，舍須征番篤征番煉

Vàng chưa hết quặng , xá tua chín phen đúc chín phen rèn

祿庄群食，免特蔑時齋蔑時粥

Lộc chẳng còn tham , miễn được một thì chay một thì cháo

瀝戒皓槌戒相，內外年菩薩莊嚴

Sạch giới lòng dòi giới tướng , nội ngoại nên bồ tát trang nghiêm

楮蜎主討蜎吒，峇杜買丈夫忠孝

Ngay thờ chúa thảo thờ cha , đi đố mới trượng phu trung hiếu

參禪見伴，涅身命買可回恩

Tham thiền kén bạn , nát thân mình mới khá hồi ân

學道蜎柴，叭昌沃渚通暉報

Học đạo thờ thầy , dọt xương óc chưa thông của báo

Trần Nhân Tông

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

Đệ bát hội

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

居 塵 樂 道 賦

(竹林安子第一祖陳仁宗)

Trúc Lâm Yên Tử Đệ nhất tổ Trần Nhân Tông

第 八 會

Đệ bát hội

徵 意

Chưng ấy

』 舍 須 煉

Chĩn xá tua rên

渚 年 絕 學

Chớ nên tuyệt học

來 意 識 渚 執 澄 澄

Lay ý thức chớ chấp chẳng chẳng

裒 念 妄 罵 群 觸 觸

Nén niềm vọng mựa còn xóc xóc

功 名 忙 (-) 意 全 羅 仍 打 疑 (-)

Công danh mắng đấm , ấy toàn là những đứa ngây thơ

福 慧 兼 奴 』 買 可 年 勦 實 谷

Phúc tuệ gồm no , chín mới khá nên người thực cốc

鄧 橋 渡 , 搥 塵 塔 , 外 莊 嚴 事 相 矣 修

Dựng cầu đò , dôi chiến tháp , ngoại trang nghiêm sự
tướng hãy tu

刪 喜 捨 , 軟 慈 悲 , 內 自 在 經 皓 恒 讀

Săn hỉ xả , nhuyễn từ bi , nội tự tại kinh lòng hằng đọc

煉 皓 ㄟ 孛 , 』 舍 修 蔑 飭 搥 埋

Rèn lòng làm bọt , chín xá tu một sức dùi mài

待 葛 見 釵 , 群 吏 沛 饒 番 瀘 淥

Đãi cát kén vàng , còn lại phải nhiều phen lựa lọc

烘 經 讀 錄 , ㄟ 朱 朋 所 体 所 処

Xem kinh đọc lục , làm cho bằng thừa thấy thừa hay

重 孛 修 身 , 用 罵 磊 蔑 絲 蔑 浮

Trọng bực tu thân , dùng mưa lỗi một tơ một tóc

穷 尼 言 句 , 〇 庄 兮 蔑 丿 襟 盧

Cùng nơi ngôn cú , chĩnh chẳng hề một phút ngại lo

栗 所 機 關 , 罵 群 底 燾 唏 突 祿

Rất thừa cơ quan , mưa còn để tám hơi dọt lọc

Trần Nhân Tông

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

Đệ cửu hội

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

居 塵 樂 道 賦

(竹林安子第一祖陳仁宗)

Trúc Lâm Yên Tử Đệ nhất tổ Trần Nhân Tông

第 九 會

Đệ cửu hội

丕 朱 処

Vậy cho hay

機 關 祖 教

Cơ quan tổ giáo

雖 恪 饒 塘

Tuy khác nhiều đường

庄 隔 某 剛

Chẳng cách mấy gang

𠂇 舍 訥 自 𠂇 馬 祖

Chữn xá nói từ sau Mã tổ

乙 禾 涓 課 訖 蕭 皇

Ắt đã quen thuở trước Tiêu Hoàng

功德全無，性執癡強添磊

Công đức toàn vô , tính chấp si càng thêm lỗi

廓然不識，硃愚洩乙群盼

Khuếch nhiên bất thức , tai ngu mảng ắt còn vang

生天竺，折少林，崑崙真箇熊耳

Sinh Thiên Trúc , tử Thiếu Lâm , chôn dối chân non Hùng
Nhĩ

身菩提，皓明鏡，牌剝煖壁行廊

Thân bồ đề , lòng minh kính , bài giờ mặt vách hành lang

王老斬貓，辣忼崑馭首坐

Vương lão chém mèo , lại trầy lòng ngựa thủ tọa

柴胡樞匱，撻烘智珥昆床

Thầy Hồ khua chó , trở xem trí nhẹ con giàng

惡 廬 陵 櫟 末 過 於 , 庄 朱 麻 埤

Chợ Lư Lăng gạo mắt quá ư , chẳng cho mà cả

所 石 頭 廐 瀾 歇 則 , 坤 典 揜 當

Sở Thạch Đầu đá trơn hết tấc , khôn đến thừa đang

破 灶 拈 棋 , 踏 筐 酉 焜 神 庙

Phá Táo phát cờ , đạp xuống dầu thiêng thần miếu

俱 胝 移 阮 , 用 隊 躡 躡 翁 盎

Câu Chi day ngón , dùng đòi nếp cũ ông ang

攬 劍 臨 濟 , 鑲 秘 魔 , 訖 衲 僧 奴 油 自 在

Lưỡi gươm Lâm Tế , nạng Bí Ma , trước nạp tăng dầu tự
tại

獅子翁端，檳柴佑，漱檀越歛舍迎昂

Sư tử ông Đoan, trâu thầy Hữu, răn đàn việt hượm xá
nghênh ngang

婕扇子，拈竹篴，驗几學機關珥 (-)

Đưa phiến tử, cất trúc bè, nghiệm kẻ học cơ quan nhẹ
nhăn

芻丸毬，倭木杓，伴禪和所木誇光

Xô hòn cầu, cầm mộc thước, bạn thiền hòa thừa khoe
khoang

船子耶掉，勿簞渚朱羨洗

Thuyền tử rà chèo, dòng xanh chữa cho tịn tẩy

道吾扁笏乾魔羨体怪光

Đạo Ngô múa hốt, càn ma đường thấy quái quàng

樂 偃 老 訥 乾 坤 ， 些 烘 』 戾

Ròng Yển lão nuốt càn khôn , ta xem chín lệ

飢 蓊 存 昂 世 界 ， 勦 体 乙 揚

Rắn ông Tồn ngang thế giới , người thấy ắt dương

刂 柏 羅 皓 ， 托 齒 訖 沛 方 太 白

Cây bách là lòng , thác ra trước phải phương Thái Bạch

丙 丁 屬 火 ， 吏 呂 𠂇 磊 向 天 罡

Bính đinh thuộc hỏa, lại trở sau hồi hướng Thiên Cang

茶 趙 老 餅 韶 陽 ， 排 禪 子 矣 群 摩 渴

Trà Triệu lão, bánh Thiều dương , bấy thiền tử hãy còn đói khát

犁 曹 溪 園 少 室 ， 眾 衲 僧 仍 底 留 荒

Ruộng Tào Khê , vườn Thiếu Thất , chúng nạp tăng những
để lưu hoang

招 勅 檜 乃 厠 嚙 , 因 芒 買 涅

Gieo bó củi , nẩy bông đèn , nhân mang mới nát

祿 桃 花 宜 嚙 竹 , 默 出 高 槿

Lộc đào hoa nghe tiếng trúc , mặc vẽ mà sang

Trần Nhân Tông

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

Đệ thập hội

CƯ TRẦN LẠC ĐẠO PHÚ

居 塵 樂 道 賦

(竹林安子第一祖陳仁宗)

Trúc Lâm Yên Tử Đệ nhất tổ Trần Nhân Tông

第 十 會

Đệ thập hội

象 眾 意

Tượng chúng ấy

谷 蔑 真 空

Cốc một chân không

用 隊 根 器

Dụng đội căn khí

固 峭 些 旺 執 坤 通

Nhân lòng ta vương chấp khôn thông

呵 機 祖 咩 群 所 秘

Há cơ tổ nay còn thừa bí

眾 小 乘 谷 処 渚 典 , 垠 寶 所 化 城

Chúng Tiểu thừa cốc hay chữa đến , bụt xá ngăn Bảo sở
hóa thành

等上士證寶麻年，埃技固山林城市

Đấng Thượng sĩ chứng thực mà nên , ai ghẽ có sơn lâm
thành thị

併荒棱瓊，意羅尼逸士逍遙

Núi hoang rừng quạnh , ấy là nơi dật sĩ tiêu dao

塵永庵清，實境道人逾戏

Triền vắng am thanh , chốn thực cảnh đạo nhân du hí

馭高傘埤，閻王僂計打迎昂

Ngự cao tán cả , Diêm vương nào kẻ đưa nghênh ngang

閣玉樓釵，獄卒少之劬腰貴

Gác ngọc lầu vàng , ngục tốt thiếu chi người yêu quý

拯功名籠人我，實意凡愚

Chuộng công danh , lòng nhân ngã , thực ấy phàm phu

婆道德移身心，定年聖智

Say đạo đức , dời thân tâm , định nên thánh trí

眉昂每獨，相雖羅烘乙凭饒

Mày ngang mũi dọc , tướng tuy là xem ắt bằng nhau

拔聖皓凡，實隔忍萬萬千里

Mặt thánh lòng phàm , thực cách nhẫn vạn vạn thiên lý

偈 云：

Kệ vân:

居 塵 樂 道 且 隨 緣

Cư trần lạc đạo thả tùy duyên

饑 則 飧 兮 困 則 眠

Cơ tắc xan hề khốn tắc miên

家 中 有 宝 休 寻 覓

Gia trung hữu bảo hưu tầm mịch

对 鏡 無 心 莫 問 禪

Đối kính vô tâm mạc vấn thiền

Dịch:

(Kệ rằng:

Ở đời vui đạo, hãy tùy duyên,
Đói cứ ăn đi mệt ngủ liền.
Trong nhà có báu thôi tìm kiếm,
Đối cảnh vô tâm chớ hỏi thiền.)